

Halminé dr. Bartó Anna köszöntése

A „nagy történelemben” hetvenöt év szinte sóhajtásnyi idő, de egy ember életében ajándék a sorstól, még akkor is, ha tele van küzdelmekkel, gondokkal, de tele van eredményekkel, örömeikkel, s ha jól élte-éli az életét, sikerekkel, boldogsággal is. Ilyen életutat járt be immár hetvenöt éven át Halminé dr. Bartó Anna, akit születésnapján köszöntünk.

Annát életének jelentős kezdeti állomásai Egerhez fűzik: itt született 1945-ben, kis tokaji elemi iskolai kiterővel általános iskolai tanulmányait is itt kezdte, majd a Gárdonyi Géza Gimnáziumban és a Tanárképző Főiskola magyar-történelem szakán végzett. Itt talált rá a szerelem is, és követve ifjú férjét, Halmi Lászlót, Tégláson a fiú gyermekotthonban vállalt nehéz, de szép pedagógusi munkát. Amikor Lászlót 1973-ban a Zánkai Gyermekvárosba helyezték, oda is vele tartott, akkor már két kisgyermekükkel, ahol megalapítója és vezetője lett a Gyermekváros történetét bemutató múzeumnak. E munkája is inspirálta, hogy az ELTE BTK történelem szakán diplomát szerezzen, azt követően pedig doktori disszertációjára is, amelyet az ifjúsági mozgalmak történetéből írt.

Fent említett múzeumi munkáját olyan sikeresen végezte, hogy meghívást kapott Budapestre a Legújabb kori Történelmi Múzeumba, ahol 1986-tól vezette a történelmi adattárát és könyvtárát. Itt lett – Halász Péter megfogalmazásában – „közvetlen főnöke, munkatársa, és a honismereti mozgalomban is fegyvertársa” az 1990-ben az adattárba került Bartha Évának. Ebben az évben a múzeum Legújabb Kori Történelmi Főosztályként beolvadt a Magyar Nemzeti Múzeum Központi Adattár és Informatikai Főosztályába, ahol osztályvezető-helyettesként dolgozott nyugdíjba vonulásáig.

A Honismereti Szövetség munkájába annak megalakulástól, 1990-től kapcsolódott be Szikossy Ferenc főigazgató hathatós közreműködésével, aki azzal a feladattal „dobta a mélyvízbe”, hogy vezesse a Honismereti Szövetség csillebérci alakulót, az alapszabályt is megfogalmazó konferenciájának jegyzőkönyvét. E feladat olyannyira „megfertőzte” Annát, hogy a mai napig résztvevője a mozgalomnak, aktív szerepet vállalva a Pest megyei feladatok ellátása mellett az országos rendezvények szervezésében, lebonyolításában is. Segített eligazodni a civil szervezeti élet jogi és pályázati útvesztőiben és adminisztrációjában is.

1991-ben megalakult a Pest Megyei Honismereti Egyesület is (2006-ban Érdy János nevére vette fel emlékülés keretében), amelyben Mándli Gyula elnök mellett majd’ három évtizede aktívan dolgozik, 25 éve látja el a titkári teendőket, sok esetben egyes elnöki teendőket is, és tagként képviseli az egyesületet a Honismereti Szövetség Elnökségében.

Sokrétű szakmai és szervezőmunkájával nagymértékben hozzájárult a megyei egyesület közreműködésével 1994-ben Vácon, majd 2011-ben Nagykőrösön szervezett Országos Honismereti Akadémia sikeréhez. 2006-ban Vácon került sor a Honismereti Szövetség-

Halminé dr. Bartó Anna
(Mándli Gyula felvétele)

gel közös rendezésben a XII. Országos Honismereti Kiadványszerkesztői Konferenciára, amelynek sikerét jelentős mértékben emelte az általa „felfedezett” bagi asszonykórus bemutatása, színes viseletüket, hagyományait felvonultató műsora. (Nem is beszélve a film „madárlátta” fánkról, amit magukkal hoztak!)

Kapcsolatteremtő képességének köszönhetően már a kezdetekkor tárgyalást kezdeményeztek a szomszédos megyékkel és az ipolysági honismereteseikkel, akikkel tanácskozást szerveztek a Honismereti Napok keretében. Ennek folytatásaként az egyesület nagy sikerű, tartalmas rendezvénye volt a 2007-ben szervezett regionális konferencia Aszódon, ahol a határ menti honismereti kapcsolatokat tekintettük át irányításával. Kezdeményezésére és szervezésében 2008-ban indult újtára a Pest Megyei Honismereti Barangoló sorozat, azzal a céllal, hogy egy-egy település bemutathassa helytörténeti értékeit, hagyományait, tájait, múltját és jelenét, értéket teremtő jeles embereit. A tervezett sorozat első állomása Kiskunlacháza volt, a Budapesti Honismereti Társaság részvételével. Azóta egy-két év kihagyással minden évben Pest megye más-más tájegységére barangoltak az egyesület tagjai, újabb helyszínekkel, kitűnő hangulatban, sok említésre méltó helytörténeti értékkel, neves emberrel, jeles helyi eseménnyel ismertetve meg a résztvevők.

Nagyon hasznos, tartalmas a 2009-ben indított újabb sorozatuk, A Honismeret Napja alkalmából tartott felolvasóülések, amelynek éveken át a Nemzeti Múzeum adott otthont, az utóbbi években pedig Nagymaros vállalta a házigazda szerepét. A rendezvénysorozat elsődleges célja az, hogy a megye helytörténeti kutatóinak bemutatkozási lehetőséget adjanak kutatási témáik, eredményeik bemutatására. Mindehhez szakmai segítséget is nyújtott a megye helytörténeti kutatóinak, csoportjainak, kiemelten a bagiaknak és a kiskunlacháziaknak, akik több rendezvényen is bemutatkoztak. Sok megyei kutatót, helytörténészt ösztönzött tanulmány írására a *Honismeret* folyóiratba, amelyben maga is több cikkel jelentkezett részben az egyesület munkájáról, országos rendezvényekről, részben saját kutatásairól.

Nagy érdeme, hogy felújította és huszonöt éven át gondozta a Nemzeti Múzeummal közösen évenként, majd két évenként meghirdetett Kárpát-medencei, ifjúsági és felnőtt korosztálynak szóló, jeles történeti évfordulókhoz is igazodó helytörténeti pályázatot – a témaválasztástól a kiírásán át a bírálatig és az eredményhirdetésig. A legeredményesebbek mindenkor a Honismereti Akadémia ünnepélyes megnyitásokor vehették át díjaikat, a legjobb pályamunkák pedig bekerültek a múzeum Történeti Adattárába.

Úgy gondoljuk, e nagyon gazdag, sokrétű munka között is a szívéhez legközelebb a fiatalok körében végzett feladatok álltak/állnak. Már az egyesület első éveiben honismereti táborok, szakköri találkozók szervezését segítette. Közreműködésével sok középiskolás csapat csatlakozott a Honismereti Szövetség és a Nemzeti Múzeum által tizenöt éven át szervezett Kárpát-medencei művelődéstörténeti vetélkedőhöz. Több alkalommal vendégül látták a Pest megyei és területi döntők résztvevőit, ahol a megyei diákok nagyon jól szerepeltek.

Vendéglátó házigazdái voltak a szövetséggel 2000-ben közösen szervezett VII. Országos Ifjúsági Honismereti Akadémiának, majd ezt követően is sok segítséget nyújtott a további ifjúsági akadémiák szervezéséhez, lebonyolításához.

A felsorolás, ha nem is teljes, de ékes bizonyossága annak, hogy Anna a honismeret lelkes motorja, s ha a gondok miatt néha megtorpan is, nagy teherbírással, energiával küzd az egyesület életben maradásáért, az egyre nehezebben előteremthető anyagi háttér előteremtéséért, a tagok, helytörténeti kutatók, pártfogók és alkalmi érdeklődők összetartásáért. Aktív, értékteremtő munkáját a Honismereti Szövetség 2009-ben a *Honismereti Munkáért Emlékéremmel* ismerte el.

E nagyon gazdag, tartalmas életútnak egyenrangú másik fele Anna családja, felnőtt gyermekei, unokái, akik körében immár két éve társa, László nélkül igyekszik helytállni, szeretetben, örömben kiteljesedni. Pozitív életszemlélete, irigylésre méltó munkabírása, az emberek iránt tanúsított empátiakészsége, segíteni akarása mindenkor példa lehet előttünk.

Kedves Ani! Mindehhez a hetvenötödik születésnapodon mi más kívánhatnánk, mint azt, hogy a sors a további életutadat még hosszú éveken át ajándékozza meg nagyon szép élményekkel, életszeretettel, tenni akarással, jó egészséggel! És nagyon kérünk, még sokáig dolgozz családod mellett a honismeret ügyéért is, érezd még sokáig feléd irányuló szeretetünket!

Bartha Éva–Mándli Gyula

Gábrriel Tibor születésnapjára

Szinte csodálkozva halljuk, de igaz, Gábrriel Tibor, a Budapesti Honismereti Társaság titkára idén ősszel már 70 éves volt.

Bizony, Tiborunk 1950. november 18-án született Budapesten, gyermekkorát a Belső-Erzsébetvárosban töltötte, ezen az akkor még romkocsmáktól mentes igazi pesti tájon, az iskolát is a Klauzál utcában kezdte. Édesanyja – ma már nem létező – foglalkozása igazi pesti munka: villamoskalauz volt. Már a háború megpróbáltatásai elmúltak, de gyermekként láthatta a forradalom harcait. Gérecz Attila, a Petőfihez tragikusan hasonló sorsú, ígéretes tehetségű költő is itt esett el orosz golyótól 1956 novemberében, első sírja még a Klauzál téren volt.

Tibor gépipari tehnikumban érettségizett, majd műszaki főiskolára járt. Ezen a pályán is megállta a helyét; lakatosból technológus lett, de humán érdeklődése más utakra vonzotta. Tehetséget érzett az akkor népművelésnek nevezett életpályához: ifjúságiház-vezető lett, majd a Fővárosi Művelődési Házban kapott státuszt. Később újabb pályamódosítással, az idegenforgalommal foglalkozott. Munkahelyei erről tanuskodnak: az 1977–1983. években Bp. XV. ker. VB. Közművelődési Intézmények Igazgatósága ifjúságiház-vezetője (Kozák Téri Ifjúsági Ház), 1983–1985 között a Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Háza népművelője, 1985-től 2000-ig a Közép-Dunavidéki Intéző Bizottság (később Közép-Dunavidéki Regionális Idegenforgalmi Bizottság) főtanácsosa, titkársági csoportvezetője. Egyben a toll embere is, ellátja 1989-1994 között a *Dunakanyar* folyóirat szerkesztőségi titkári feladatait, 1995 és 2000 között pedig a felelős szerkesztője volt. 2000-től kisebb megszakításokkal egyéni vállalkozó: 2000-től 2002-ig a *Kétheti Turizmus* szakújságírója, 2003-ban a *Budapesti Nap* regionális rovatának részletszerkesztője, 2005–2006-ban a Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény és Galéria történész muzeológusa, 2006–2010 között szabadúszó, 2010-től nyugdíjas. Képesítéseket szerez, vizsgákat tesz le: 1977-ben ifjúsági klubvezetői képzésen, 1983-ban diploma az ELTE történelem–népművelő szakán, de nem hagyta abba a tanulást: 1994-ben közigazgatási alapvizsgát, majd tíz évvel később EU-s pályázatírói vizsgát tesz.

Gábrriel Tibor